

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Datum 19 juni 2020	Uw Brief 26 maart 2020	Ons Kenmerk ODH-2020-0080109	Afdeling Toetsing & Vergunningverlening Milieu	Contactpersoon [REDACTED]
Bijlage(n) -	Uw Kenmerk DGKE-WO / 20064528	Zaaknummer 00575920	Team T&V Ruimte en Ondergrond	Telefoonnummer [REDACTED]
Betreft Advies in het kader van de Mijnbouwwet inzake het geothermie winningsplan Vierpolders (Hydreco Geomec B.V.)				E-mail [REDACTED]@odh.nl

Geachte [REDACTED],

Aanvraag

Op 26 maart 2020 heeft u het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland per e-mail (uw kenmerk DGKE-WO / 20064528) verzocht om advies in het kader van de Mijnbouwwet. Het adviesverzoek heeft betrekking op een verzoek van Hydreco Geomec B.V. van 4 april 2019 tot instemming met het winningsplan Vierpolders. Het winningsplan beschrijft de productie van aardwarmte onder de winningsvergunning Vierpolders. De Omgevingsdienst Haaglanden voert de adviestaken in het kader van de Mijnbouwwet in mandaat uit namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Het advies dient uiterlijk 25 juni 2020 ingediend te worden bij het Ministerie van EZK.

Afwegingskader

Binnen de provincie Zuid-Holland wordt de zogenoemde Bodemladder gebruikt als handelingsperspectief en afwegingskader voor activiteiten in de ondergrond. Centraal hierin staan de begrippen hernieuwbaar-, omkeerbaar- en beheersbaarheid. Voor alle drie de begrippen geldt dat we streven naar een zo hoog mogelijk niveau. In ons afwegingskader wordt hier invulling aan gegeven door activiteiten in de ondergrond te beoordelen op basis van nut en noodzaak, veiligheid, milieuhygiënische aspecten en ruimtelijke inpasbaarheid (zowel boven- als ondergronds).

Oordeel

De provincie Zuid-Holland staat positief tegenover initiatieven voor het opsporen en winnen van aardwarmte, zeker aangezien deze in grote mate hernieuwbaar en omkeerbaar zijn. De provincie is dan ook van mening dat de nut en noodzaak van aardwarmtewinning in onze provincie evident is. Echter, zoals aangegeven in het rapport "Staat van de sector Geothermie" van de Inspecteur-generaal van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) van 12 juli 2017, zijn er zorgen over de beheersbaarheid en veiligheid van geothermie. Hierin kunnen wij ons vinden. Ons advies is er dan ook op gericht om de beheersbaarheid te vergroten, mogelijke effecten beter in beeld te krijgen en om de milieuhygiënische en landschappelijke inpassing te verbeteren.

In een specifieke informatiesessie voor het Winningsplan Vierpolders, op 6 mei 2020, voor alle betrokken adviseurs, is de mogelijkheid geboden om vragen te stellen over het plan en over de reeds aangeleverde adviezen van de SodM en TNO-AGE. Uit de informatiebijeenkomst is geen nieuwe informatie naar voren gekomen ten aanzien van het ingediende winningsplan.

Ons advies over het winningsplan Vierpolders vindt u in de bijlage. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u vragen en/of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met de in het briefhoofd vermelde contactpersoon.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing.
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

ADVIES

Adviespunten provincie Zuid-Holland

1. Beschermingsgebieden

Het winningsgebied Vierpolders is niet gelegen binnen een milieubeschermingsgebied voor grondwater of een strategische drinkwaterreserve, zoals vastgelegd in de Provinciale milieuverordening. Het ligt op circa 5 km afstand van het Natura 2000 gebied Voorne's Duin. Ten aanzien van aardkundige en archeologische waarden kan worden gesteld dat deze waarden binnen het winningsgebied aanwezig zijn, maar niet nabij het gerealiseerde doublet.

2. Seismische en bodemdalingsrisico's

In het winningsplan worden de seismische risico's besproken. Hieruit blijkt dat de producer en de injector op voldoende afstand van breukzones zijn geplaatst. De Quickcan (in de vorm van een seismische risico analyse (SRA)) heeft geresulteerd in een Level 0 seismisch risico. TNO-Age heeft de analyse geëvalueerd en nagerekend. Er is een wat hogere score van de risicofactoren (0,30 in plaats van 0,26), maar dit leidt niet tot een hoger seismisch risico. Het SodM ziet geen aanleiding aanvullende voorwaarden te adviseren. Ook is er een klein verschil in de te verwachten bodemdaling tussen het winningsplan en de berekening van TNO-AGE. Vergunninghouder verwacht een bodemdaling van 3,4 mm na 35 jaar productie en TNO-AGE verwacht een bodemdaling van 4,4 mm na 35 jaar productie. De bodemdaling is het gevolg van de krimp van het reservoir door afkoeling van het gesteente. Ook de Tccb kan zich vinden in de beoordeling van SodM en TNO-AGE. Wel tekent de Tccb daarbij aan dat er nog weinig bekend is over geïnduceerde seismiciteit bij geothermie. Om in de toekomst een bruikbare risicoanalyse en een adequate afhandeling van schademeldingen mogelijk te maken adviseert de Tccb om in de nabijheid van de winningslocatie Vierpolders ten minste drie versnellingsmeters te plaatsen, waardoor continue monitoring mogelijk is. Wij kunnen ons vinden in de adviezen van TNO, het SodM en de Tccb, ook met betrekking tot het plaatsen van de versnellingsmeters, en zien geen aanleiding voor verdere vragen.

3. Verziltting en verticaal bodemevenwicht

Er zijn reeds activiteiten uitgevoerd in het kader van de winningsvergunning, zoals het in productie brengen van het doublet. De bronnen zijn in 2015 geplaatst. Sinds 2015 zijn er nieuwe inzichten ontstaan over wat een degelijk putontwerp inhoudt. In het advies van het SodM is aangegeven dat de putten niet geboord zijn volgens deze laatste inzichten. Tevens is aangegeven dat er ovaliteit is gemeten in een deel van de verbuizing. De aanwezigheid van een adequaat WIMS (Well Integrity Management System) is daarom essentieel om de veiligheid van het milieu en de omgeving te borgen, zodat lekkages naar de omgeving zo veel mogelijk worden voorkomen. Wij sluiten ons bij dit advies aan. Daarnaast vinden wij dat er in het kader van dit te implementeren adequate WIMS geverifieerd moet worden of de aanleg zodanig heeft plaatsgevonden dat kortsluiting niet is opgetreden en of er ook nu nog (vanwege de aangetroffen ovaliteit) sprake is van voldoende afdichting tussen de verschillende watervoerende lagen.

4. Interferentie en planmatig gebruik van de ondergrond

Uit de modelmatige analyse van de beschikbare gegevens over de invoerparameters en de injectiedrukken door TNO-AGE blijkt dat het voor een optimale winning benodigde gemiddelde debiet van 350 m³/uur niet haalbaar is, vermoedelijk omdat de onttrekkings- en injectieput niet meer optimaal zijn, waardoor deze een steeds hogere injectiedruk nodig hebben om het benodigde debiet te kunnen halen. Door een schoonmaakactie zou het benodigde debiet weer gerealiseerd kunnen worden, waarmee het planmatige gebruik van de ondergrond weer geoptimaliseerd zou kunnen worden.

5. Omgevingsmanagement/participatie

In het winningsplan wordt het onderwerp omgevingsmanagement summier behandeld. Omdat de bronnen reeds in 2016 zijn geplaatst en deze regelmatig in het nieuws zijn geweest, is de omgeving wel bekend met deze bronnen en is er regelmatig contact met de omgeving van de winlocatie. Zodra er werkzaamheden op de locatie worden uitgevoerd die van belang zijn voor de omgeving wordt de directe omgeving daarover schriftelijk geïnformeerd. Indien er grote wijzigingen zouden worden doorgevoerd waarvoor aanvullende vergunningen noodzakelijk zijn wordt voorafgaand en tijdens de procedures overleg gevoerd met de omgeving middels directe bezoeken dan wel informatieavonden. Vierpolders neemt actief deel aan jaarlijkse evenementen met betrekking tot duurzaamheid en de activiteit "Kom in de Kas".

Tevens is er een website www.aardwarmtevierpolders.nl, waar informatie over het project te vinden is.

Conclusie

Onderhavig winningsplan is goed uitgewerkt, maar kent een paar omissies die door SodM en TNO-AGE goed in beeld zijn gebracht. Zo dient de kwaliteit en integriteit van de putten opnieuw beoordeeld te worden en dienen de bronnen schoongemaakt te worden, zodat de gevraagde capaciteit geleverd kan worden. Dit draagt bij aan het planmatige gebruik van de bronnen.

De aspecten bodemtrilling en bodemdaling zijn beschouwd en geven geen aanleiding tot verdere vragen. Wel sluiten wij ons aan bij het advies van de Tcbb, om ten minste drie versnellingsmeters te plaatsen in de nabijheid van de winningslocatie.